

E-EXPORT

Як розпочати бізнес з України: юридичні, податкові та митні аспекти

Покроковий довідник з рекомендаціями

2024

За сприяння:

Міністерство
цифрової трансформації
України

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

УКРПОШТА
ГОЛОВНА ПОШТА КРАЇНИ

E.c.consulting

Зміст путівника

Вступ

Розділ 1. Організація бізнесу

- 1.1. Робота з e-Export для фізичних осіб (громадян)
- 1.2. Організація e-Export-бізнесу для фізичної особи-підприємця
- 1.3. Вибір системи оподаткування
- 1.4. Підбір видів економічної діяльності для роботи в e-Export
- 1.5. Коли потрібно реєструвати підприємство?
- 1.6. Особливості юридичного оформлення e-Export-бізнесу

Розділ 2. Оформлення відправлення та митне оформлення товару

- 2.1. Оформлення відправлень вартістю до 1000 євро
- 2.2. Оформлення відправлень вартістю понад 1000 євро
- 2.3. Мито і митні платежі, оподаткування експорту, у тому числі ПДВ
- 2.4. Додаткові питання митного регулювання, особливості оформлення експорту окремих видів товарів

Розділ 3. Отримання оплати з-за кордону

- 3.1. Отримання коштів на приватний рахунок фізичної особи
- 3.2. Отримання коштів на рахунок підприємця. Документальне оформлення отримання коштів з-за кордону, використання карткових рахунків для отримання виручки за e-Export. Робота з Etsy Payments та операції по сервісам у Payoneer
- 3.3. Права розпорядження власними коштами

Розділ 4. Фінансовий моніторинг операцій з надходження коштів при веденні e-Export-бізнесу

- 4.1. Контроль та фінансовий моніторинг операцій з e-Export

Розділ 5. Оподаткування доходів громадян і суб'єктів підприємницької діяльності

- 5.1. Базові відомості з оподаткування доходів громадян
- 5.2. Базові відомості з оподаткування суб'єктів господарської діяльності
- 5.3. Терміни складання звітності, її подання
- 5.4. Строки сплати податків, штрафні санкції за несвоєчасну оплату
- 5.5. Документація, яку потрібно надати для податкової перевірки

Розділ 6. Помилки при роботі в e-Export-бізнесі

- 6.1. Прийняття коштів на особисту картку і відправлення товарів у статусі підприємця чи підприємства
- 6.2. Порушення в оформленні відправлень, зазначення типу «подарунок» та інше
- 6.3. Інші типові помилки в e-Export-бізнесі

Розділ 7. Резюме щодо ведення діяльності з e-Export

Розділ 8. Гранти від держави на старт чи розвиток бізнесу

- 8.1. Гранти на власну справу
- 8.2. Гранти для ветеранів та другого з подружжя

Вступ

Цей путівник призначений допомогти в юридичних, фінансових, митних і податкових питаннях тим, хто веде діяльність із торгівлі на міжнародних маркетплейсах за кордоном, таких як Amazon, Etsy, eBay та інші, чи здійснює продаж своїх хендмейд-товарів за кордон онлайн через власний сайт.

Ми узагальнили основні питання та зробили детальний опис функціонування цієї екосистеми в цілому. Питання, що не були розглянуті у нашому путівнику, можуть вимагати індивідуального аналізу.

Підготовка цього Путівника стала можливою завдяки підтримці американського народу, наданої через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) в межах Програми «Конкурентоспроможна економіка України». Думки авторів не обов'язково відображають погляди Агентства США з міжнародного розвитку або уряду Сполучених Штатів Америки.

Послуги Payoneer надаються зі Сполучених Штатів (США) американською корпорацією Payoneer Inc. («Payoneer»). Доступність послуг Payoneer залежить від відповідності вимогам. Payoneer не несе відповідальності за точність, виправлення та/або повноцінність інформації, наданої в цьому документі, і жодна інформація в цьому документі не може вважатися офіційною професійною юридичною, фінансовою та/або діловою консультацією Payoneer.

Розділ 1

Організація бізнесу

1.1. Базові відомості з оподаткування суб'єктів господарської діяльності

Якщо ви лише починаєте торгівлю хендмейд-товарами на міжнародних маркетплейсах, і ще не знаєте, чи буде ця діяльність вдалою, можна спробувати формат роботи без реєстрації підприємця. Поки ця діяльність не стала регулярною, не буде помилкою спробувати працювати як звичайна фізична особа.

Якогось певного критерію регулярної підприємницької діяльності законодавство не визначає. Тим більше, якщо громадянин сплачує з отриманого доходу всі передбачені законом податки. Про оподаткування таких доходів ми говоримо в розділі 5 «Оподаткування доходів громадян і суб'єктів підприємницької діяльності».

Таким чином, для того, щоб розпочати діяльність з e-Export, потрібно лише мати власний рахунок у банку. Ви реєструєтеся на відповідних веб-платформах як фізична особа, розміщуєте товари з описом їх характеристик і чекаєте на покупців.

1.2. Організація e-Export-бізнесу для фізичної особи-підприємця

Якщо діяльність із продажу товарів, яку ви розпочали на міжнародному маркетплейсі, вже є регулярною, то варто замислитися над питанням реєстрації суб'єкта підприємницької діяльності, підприємця чи навіть підприємства.

Основна перевага реєстрації як підприємця, особливо за спрощеною системою оподаткування, — це відсутність необхідності ведення бухгалтерського обліку, спрощений документообіг і простий підрахунок податків і зборів, які потрібно платити. Крім того,

Розділ 1. Організація бізнесу

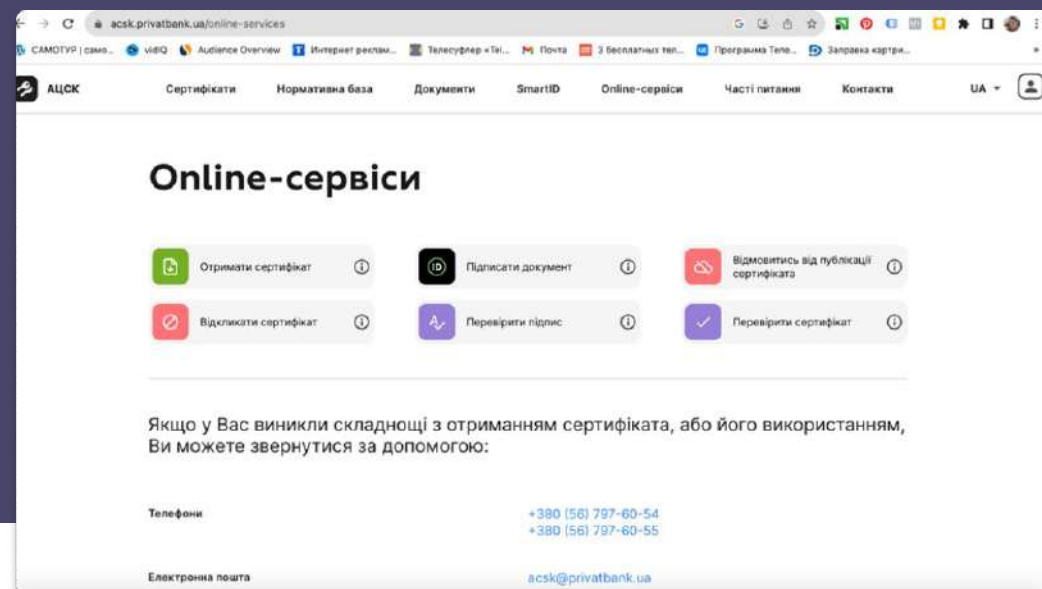
зареєструватися приватним підприємцем можна навіть онлайн, за допомогою ключа електронного цифрового підпису, який теж за бажанням можна отримати онлайн.

Варіант реєстрації підприємства слід розглянути тим, хто відкриває цей бізнес у партнерстві і є дольова участь кожного з учасників, а також є певні прогнозні показники росту виручки.

Зрештою, немає не вигідних форм організації бізнесу, є простіша модель і складніша. Для початку можна вибрати простішу модель.

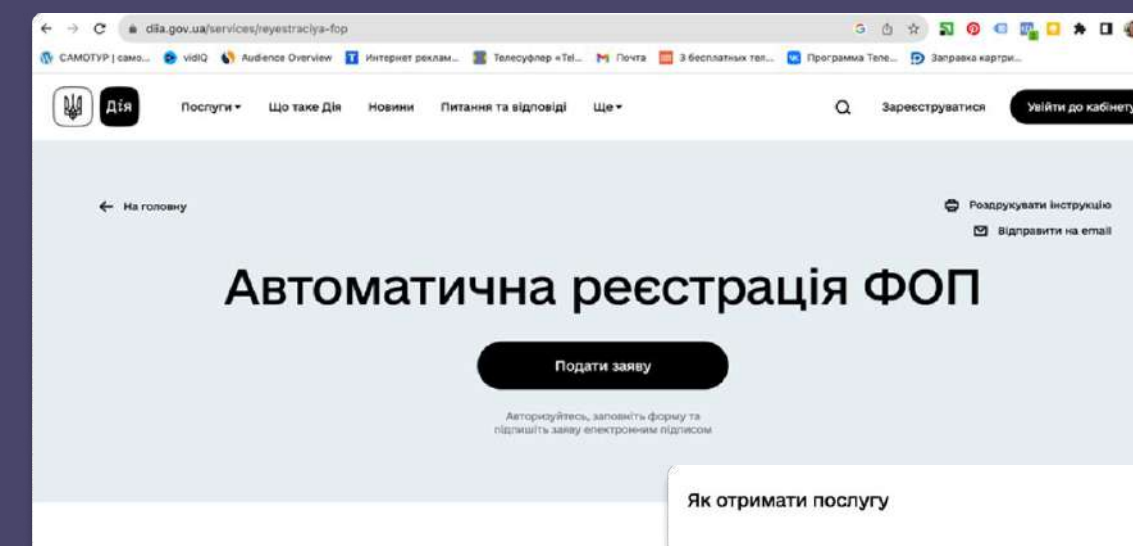
Отже, розглянемо приклад:

Василь Петренко, власник онлайн-магазину шкіряних гаманців на Etsy, вирішив зареєструватися підприємцем, щоб працювати з e-Export. Оскільки він клієнт КБ «ПриватБанк», він вирішив отримати безкоштовний ключ АЦСК АТ КБ «ПриватБанк» прямо на їхньому сайті. Для цього він зайшов на сайт Акредитованого центру сертифікації ключів АТ КБ «ПриватБанк» за цим посиланням <https://acsk.privatbank.ua/main> і через меню «Online-сервіси» авторизувався за допомогою мобільного телефону та створив сертифікат електронного цифрового підпису.

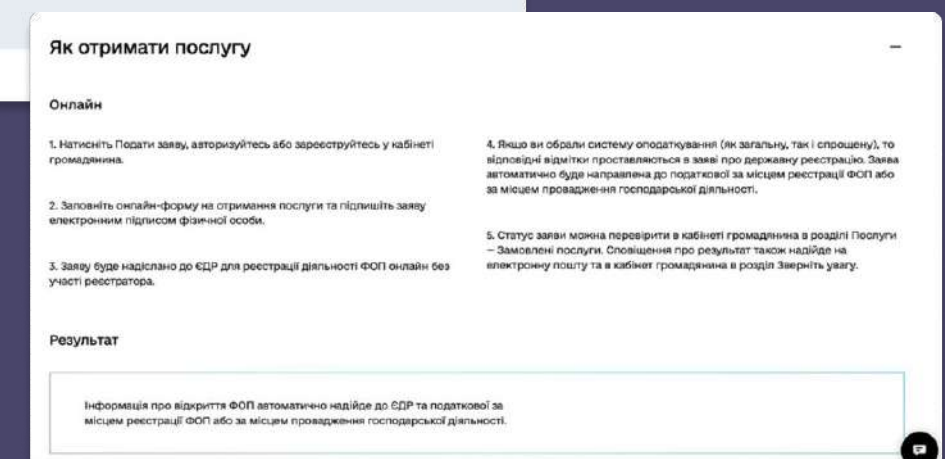

Іншого постачальника ключів ЕЦП можна вибрати за посиланням <https://czo.gov.ua/ca-registry>.

Тепер у Василя є ключ і пароль до нього, він може здійснити реєстрацію приватного підприємця онлайн. Для цього він переходить на сайт Порталу «Дія» за посиланням <https://diia.gov.ua/services/reystraciya-fop>.

На сайті надання державних послуг онлайн «Дія» міститься детальна інформація про те, як крок за кроком відкрити ФОП.

При виборі системи оподаткування, видів економічної діяльності, що зазначаються у заяві на реєстрацію суб'єкта підприємницької діяльності, скористайтеся нашими порадами.

Розділ 1. Організація бізнесу

1.3. Вибір системи оподаткування

При виборі системи оподаткування важливо не помилитися, оскільки система оподаткування впливає не тільки на суму податку, яку необхідно сплачувати, а й право займатися певною діяльністю. Для спрощеної системи є певні обмеження щодо її застосування. Дозволимо собі звузити вибір до двох варіантів: друга чи третя група єдиного податку.

Детальніше оподаткування і звітність підприємців ми розглянемо в розділі 5 «Оподаткування доходів громадян і суб'єктів підприємницької діяльності».

Гадаємо, що багатьох підприємців для роботи з e-Export цілком влаштує **друга група** єдиного податку.

По-перше, торгівля, у тому числі на експорт, дозволена підприємцям другої групи єдиного податку. По-друге, граничні обсяги доходу такі, що дозволяють займатися виробництвом, торгівлею як особисто, так і працевлаштувати до 10 найманих працівників.

Коли підприємцю варто обрати **третю групу** єдиного податку? По-перше, якщо обсяги доходу перевищують граничну межу доходів для другої групи. По-друге, якщо зміст діяльності – не лише товари, а й послуги. Слід зазначити, що Податковий кодекс України визначає як постачання послуг все, що не є постачанням товарів. У цьому випадку продаж нематеріального продукту, наприклад шаблону поліграфічної продукції чи малюнку, буде вважатися постачанням послуг, а не

товарів. Тому вибір другої групи для такої діяльності буде порушенням.

Для нашого прикладу, оскільки Василь збирається експортувати за кордон шкіряні гаманці, що є товаром, він вирішив обрати другу групу платника єдиного податку.

1.4. Підбір видів економічної діяльності для роботи в e-Export

Для реєстрації фізичної особи-підприємця громадянин повинен обрати види економічної діяльності у спеціальному довіднику КВЕД-2010. Це важливо, оскільки обрані види діяльності будуть відповідати обраній системі оподаткування, і якщо підприємець буде працювати не за обраними видами діяльності, за законодавством до інших доходів можуть бути застосовані ставки інших податків і зборів.

Довідник актуальних КВЕД-2010 можна знайти за посиланням
https://kved.ukrstat.gov.ua/KVED2010/kv10_i.html.

Для прикладу зазначимо, що Василь обрав для своєї діяльності такі КВЕД (перший – основний):

Код	Назва
47.91	Роздрібна торгівля, що здійснюється фірмами поштового замовлення або через мережу Інтернет
	Ця група включає роздрібну торгівлю за допомогою компаній поштового замовлення, мережі Інтернет, рознощиків, торгівлю з використанням торговельних автоматів тощо
46.49	Оптова торгівля іншими товарами господарського призначення
15.12	Виробництво дорожніх виробів, сумок, лимарно-сідельних виробів зі шкіри та інших матеріалів
32.99	Виробництво іншої продукції, н.в.і.у.

Розділ 1. Організація бізнесу

1.5. Коли потрібно реєструвати підприємство?

У другому пункті цього розділу ми вже згадували варіант організації е-Export-бізнесу шляхом створення підприємства. На наш погляд, варто замислитися над реєстрацією підприємства тоді, коли обсяги виручки вже досить значні, а також у випадку, якщо діяльність починається у партнерстві. Товариство як організаційно-правова форма дозволяє партнерам спільно вкладати кошти, а також ділити прибутки шляхом виплати дивідендів.

Проте слід пам'ятати, що у цьому випадку організація вимагає більше витрат на утримання бізнесу, оскільки законодавство вимагає вести облік товару, нараховувати зарплату найманим працівникам, якщо такі є, вести бухгалтерію. Підприємство не може використовувати свої кошти так вільно, як підприємець, усі готівкові чи безготівкові витрати повинні бути документально підтверджені.

1.6. Особливості юридичного оформлення е-Export-бізнесу

Ми зустрічали думку, що існують численні юридичні обмеження для ведення бізнесу з нерезидентам, навіть до заборони здійснення такої діяльності підприємцями.

По-друге, це не так складно. Так, справді, банки виконують функції валютного нагляду, а також перевіряють законність операцій, які здійснюються клієнтами, податкові органи слідкують за своєчасністю сплати податків.

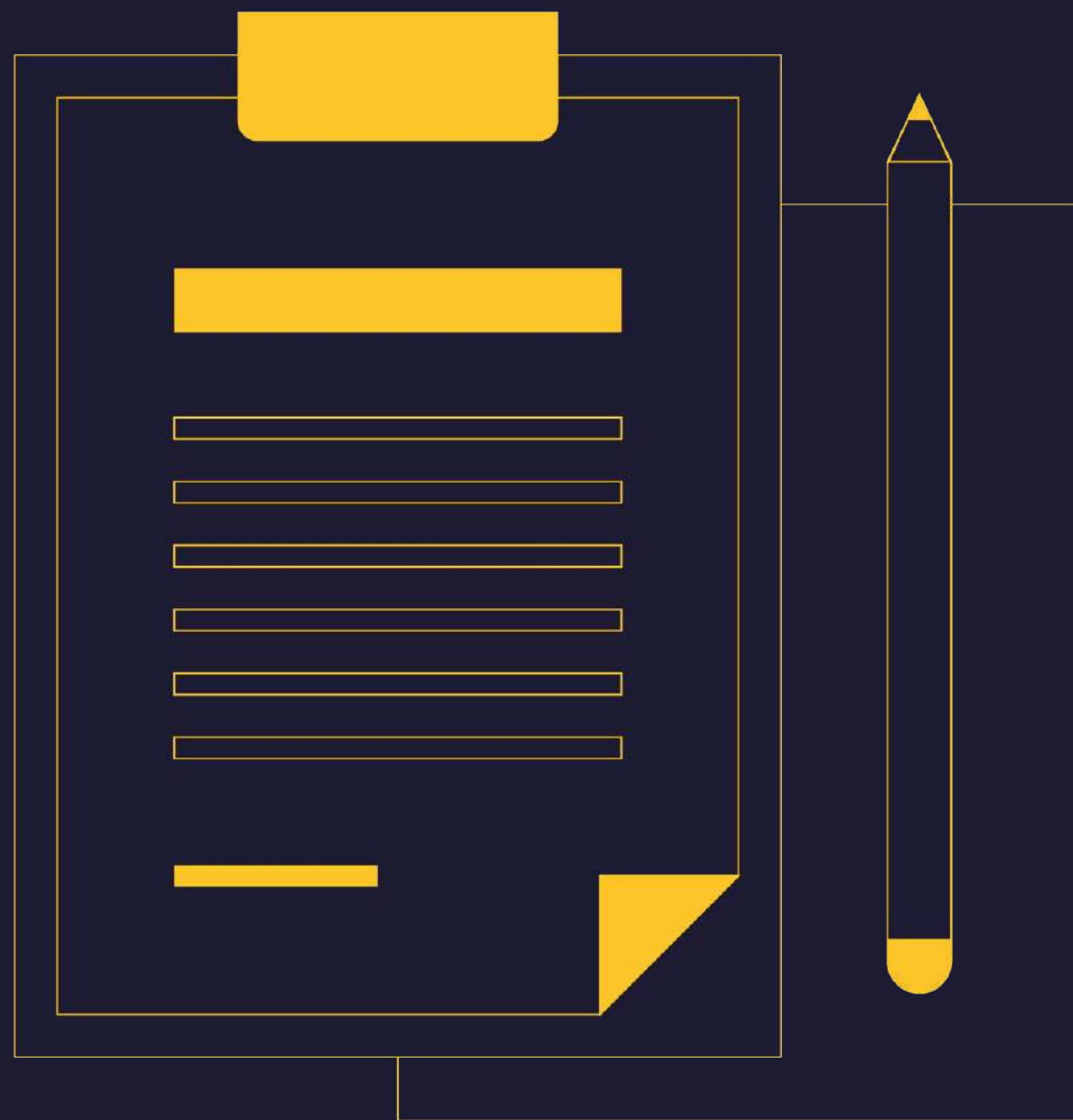
Про обмеження у сфері валютного регулювання і нагляду, а також документи, які потрібно зберігати на випадок податкової перевірки, ми поговоримо далі. Але сумлінному бізнесмену не варто переживати, адже він не порушує законодавство і не здійснює нелегальних операцій.

Резюме розділу 1

У цьому розділі ми дізналися про форми організації бізнесу для е-Export-торгівлі, визначилися з власною формою організації бізнесу та отримали відповіді на питання щодо вибору системи оподаткування та видів економічної діяльності.

Розділ 2

Оформлення відправлення та митне оформлення товару

Відправити товар, який замовив покупець з-за кордону, можна звичайним поштовим пересиланням та шляхом замовлення міжнародного транспортного перевезення.

Якщо відправником товару є фізична особа і вартість відправлення ≤ 10 тис. євро, митне оформлення проходить без участі відправника.

Для відправки товару необхідно надати такі документи:

- поштову декларацію CN23 для посилок (3 примірники) та EMS (3 примірники) або CN22 для дрібних пакетів рекомендованих та дрібних пакетів PRIME (1 примірник);
- у разі необхідності за запитом митниці додатково можуть запросити документ, що підтверджує походження і вартість товару (товарний або касовий чек).

Якщо відправником товару є фізична особа-підприємець або інша форма юридичної особи, діють інші особливості.

Найчастіше замовлення, які відправляються, є невеликими за розміром та коштують менше 1000 євро. Проте є габаритні чи дорогі товари, для відправлення яких слід здійснити митне оформлення. Розгляньмо ці способи відправлення детальніше.

Розділ 2. Оформлення відправлення та митне оформлення товару

2.1. Оформлення відправлень вартістю до 1000 євро від відправника ФОП/ юридичної особи

Відправляти експортні товари вартістю до 1000 євро найзручніше поштою, адже декларувати їх для митниці через поштового оператора найпростіше.

Найперше, на етапі підготовки до експорту товару потрібно:

- 1. Перевірити у довіднику Всесвітнього поштового союзу за посиланням www.ukrposhta.ua/ua/zaboroneni-predmety, чи митне законодавство країни призначення не передбачає заборон та/або обмежень щодо пересилання цього товару.
- 2. Перевірити за посиланням <https://www.ukrposhta.ua/ua/mytne-oformlennia>, який безмитний ліміт встановлено для імпорту в країну, куди відправляється товар.

Країна	Ліміт безмитного оформлення
США	• Для відправлень з декларованою вартістю до \$800: митні нарахування становлять 10% від задекларованої вартості й сплачуються відправником • Для відправлень з декларованою вартістю понад \$800: мито та податки сплачуються отримувачем
Канада	Покупки — 20 CAD (≈ 15 USD), подарунки C2C — 60 CAD (≈ 45USD)
Сполучене Королівство	Покупки — до 135 GBP тільки ПДВ, подарунки — 39 GBP
Мексика	300 USD/відправлення
Країни ЄС	Покупки — до 150 EUR тільки ПДВ, подарунки — 45 EUR
Австралія	1 000 AUD(≈ 780 USD/відправлення
Казахстан	200 EUR/відправлення
Ізраїль	75 USD/відправлення

Це важливо знати, оскільки в більшості країн передбачено досить високий рівень безмитного ліміту. На практиці це означає, що, якщо вартість не перевищує митний ліміт, то при одержанні поштового відправлення отримувач не буде сплачувати податки та мито, а митне оформлення пройде без його участі. Наводимо нижче ліміти для найпопулярніших країн.

Якщо вартість вкладеного у відправлення товару перевершує ліміт, то представники митниці країни призначення нараховують мито згідно з правилами оподаткування, затвердженими в цій країні.

Саме тому відправникові важливо завжди повністю зазначати вартість товару в доларах або в євро (для країн Європи), прописувати англійською мовою назву вкладення та зазначати товарний код згідно з Гармонізованою системою опису та кодування товарів.

Розгляньмо приклад оподаткування відправлення у Польщі:

Міжнародне відправлення зі значенням FOB (декларована вартість без урахування доставки й страхування) до 150 євро (≈163 дол. США) не обкладається митом, але обкладається податком із продажу. Міжнародне відправлення зі значенням FOB понад 150 євро обкладається митом і податком із продажу. Якщо фізична особа відправляє фізичній особі відправлення з позначкою «подарунок» вартістю до 45 євро, здебільшого мито не нараховується.

Розділ 2. Оформлення відправлення та митне оформлення товару

Щоб відправити товар вартістю до 1000 євро через поштового оператора, необхідно надати такі документи:

- поштову митну декларацію CN 23 для посилок і відправлень EMS (3 примірники) або CN 22 для дрібних пакетів рекомендованих і дрібних пакетів PRIME (1 примірник);
- в разі необхідності, представник Митниці може запросити документ, що підтверджує походження і вартість товару (товарний або касовий чек) або рахунок-фактуру (інвойс) при продажі товару; або для комерційних зразків — проформу-інвойс.

Детальнішу інформацію про заповнення зазначених документів можна знайти, наприклад, на сайті національного поштового оператора «Укрпошта» (бланки та зразки заповнення є на сайті «Укрпошти» та у поштових відділеннях).

Оформити відправлення можна онлайн в особистому кабінеті на сайті Укрпошти за посиланням <https://ok.ukrposhta.ua/ua> або в мобільному застосунку Укрпошти та відразу отримати сформовані для друку поштові митні декларації CN22/CN23.

Додатково зазначимо, що при оформленні експорту товару як від підприємця у графі «відправник» слід зазначити себе саме у статусі підприємця (наприклад, ФОП і найменування).

Якщо покупцем є мешканець країни Євросоюзу, а продаж здійснено через міжнародний маркетплейс (eBay, Etsy, Amazon, Joom, Wish) або від імені юридичної особи, що має реєстрацію у європейській системі Import One-Stop Shop (IOSS), і ПДВ було стягнуто з покупця у момент

купівлі, то для уникнення подвійного оподаткування у країні призначення при онлайн-оформленні міжнародного поштового відправлення необхідно зазначити IOSS-код маркетплейсу/юридичної особи у спеціальному полі для митних даних.

2.2. Оформлення відправлень вартістю більше 1000 від відправника ФОП/ юридичної особи

⚠ Увага. На разі в робочих групах при Міністерстві Фінансів України проводиться консультації щодо спрощення митного оформлення товарів, що переміщуються в поштових посилках чи експрес-відправленнях, тому очікується оновлення цього блоку інформації в найближчий час.

Станом на 01.01.2024 відправлення вартістю понад 1000 євро (до уваги приймається митна вартість, тобто вартість товару та вартість перевезення) підлягають повному митному оформленню експорту товарів зі складанням вантажної митної декларації в спеціалізованих програмах, які інтегровані з автоматизованою системою митного оформлення (АСМО) «Інспектор-2006». Найпопулярнішими є MDOffice, QD Professional.

Для здійснення операції з митного оформлення потрібно:

- А. Отримати картку акредитації на митниці як суб'єкта господарювання (ФОП чи ТОВ).
- Б. Самостійно як відправник сформувати вантажну митну декларацію в програмі MD Office, QD Professional чи іншій або скористатися для її оформлення послугами митного брокера.

Розділ 2. Оформлення відправлення та митне оформлення товару

А. Акредитація на митниці

Акредитація на митниці – це процедура реєстрації та обліку юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців у митних органах, що має наслідком отримання облікового номера особи.

Заява подається в паперовому вигляді безпосередньо до відповідного підрозділу митниці або у відповідному розділі на Інформаційному порталі Державної митної служби України <https://cabinet.customs.gov.ua/> з використанням надійних засобів ЕЦП.

Б. Оформлення ВМД

Для оформлення вантажної митної декларації можна:

- а. звернутися до митного брокера, повідомити йому інформацію про товар, його ціну та характеристики (все це зазначено в інвойсі), або
- б. навчитися самостійно від імені відправника формувати декларацію в MD Office, QD Professional чи інших аналогічних програмах.

Вантажна митна декларація на ваше відправлення зберігається у базі митних органів. Також ці дані є відкритими для податкових органів, тому документ обов'язково слід зберігати.

Для довідки: ціна товару для вантажної митної декларації може бути сформована як в іноземній валюті, так і в гривнях (детальніше про це – у розділі 3 «Отримання оплати з-за кордону»).

2.3. Мито та митні платежі, оподаткування експорту, у тому числі ПДВ

Експортні товари, що пересилаються у поштових відправленнях, не підлягають оподаткуванню митними платежами, за винятком окремих випадків.

2.4. Додаткові питання митного регулювання, особливості оформлення експорту окремих видів товарів

При повному митному оформленні товару на експорт можуть знадобитися додаткові документи для специфічних товарів. Такими є:

- сертифікат якості (наприклад, для автозапчастин);
- фітосанітарний сертифікат (для рослин і плодів);
- гемологічний висновок (для дорогоцінних каменів та виробів із них).

Повну інформацію щодо додаткових документів, необхідних для відправлення вашого товару, можна знайти на сайті Укрпошти за посиланням <https://www.ukrposhta.ua/ua/mytne-oformlennia>.

Резюме розділу 2

У цьому розділі ми дізналися про порядок оформлення операції з вивезення товарів на експорт.

Розділ 3

Отримання оплати з-за кордону

Існує декілька шляхів отримання оплати з-за кордону. Ми розглянемо найпоширеніші інструменти, які використовуються підприємцями на практиці.

3.1. Отримання коштів на приватний рахунок фізичної особи

Якщо ви лише розпочали свою діяльність з е-Export та отримуєте кошти з-за кордону на власну банківську картку, у цьому випадку немає якихось особливостей. Кошти є у вашому розпорядженні як фізичної особи одразу, і ви використовуєте їх у тій валюті, у якій вони надійшли.

Якщо кошти надходять на ваш рахунок через іноземні платіжні сервіси чи системи, з отриманих від клієнта коштів буде утримана комісія сервісу. Детальніше про це можна дізнатися в описі тарифів платіжних систем чи спеціалізованих сервісів.

Щодо особливостей декларування доходів та сплати податків у цьому випадку, про це буде йти мова далі, у розділі 5 «Оподаткування доходів громадян і суб'єктів підприємницької діяльності».

3.2. Отримання коштів на рахунок підприємця. Документальне оформлення отримання коштів з-за кордону, використання карткових рахунків для отримання виручки за е-Export. Робота з Etsy Payments та операції по рахунку у Payoneer

Специфікою ведення діяльності на міжнародних маркетплейсах, таких як Etsy, eBay, Amazon та інші, є певний сценарій фінансових

Розділ 3. Отримання оплати з-за кордону

транзакцій. Кошти, отримані як виручка від діяльності, зараховуються на рахунок продавця і перераховуються на мультивалютний рахунок міжнародного платіжного сервісу, наприклад Payoneer. Рахунок у Payoneer громадянин відкриває як фізична особа, але може зазначити, у тому числі в реєстраційних даних, що він є підприємцем.

На жаль, українське податкове законодавство не містить прямих спеціальних норм щодо особливостей оподаткування в разі здійснення продажів через іноземні платформи і не враховує сценарій проходження виручки через міжнародні платіжні сервіси. Але ми можемо спиратися на роз'яснення, надані податковими органами в межах існуючих вимог щодо оподаткування доходів підприємців і дотримання критеріїв роботи за спрощеною системою оподаткування.

Основною вимогою для суб'єктів господарювання, що обрали спрощену систему оподаткування, є те, що виручка від реалізації товарів, робіт чи послуг повинна надходити на рахунок підприємця в українському банку. Кошти, що надійшли на інші рахунки громадянина, незалежно від того, чи є він підприємцем, не можуть вважатися виручкою підприємця, якщо ці кошти не були спрямовані на рахунок ФОП в українському банку.

Відповідно, існує ризик оподаткування доходів, що пройшли поза рахунками ФОП, за загальними ставками для інших доходів громадян.

Тому давайте розглянемо сценарії отримання виручки підприємцями.

Ми б хотіли виділити два основні способи проведення розрахунків з нерезидентом-покупцем у схемі роботи з e-Export:

- А.** SWIFT-переказ за інвойсом.
- Б.** Переказ за допомогою платіжних сервісів.

Є й інші способи розрахунків при здійсненні діяльності e-Commerce, але хочемо наголосити, що якщо підприємець бажає платити податок як суб'єкт, що працює за спрощеною системою оподаткування, його виручка за товар, проданий за кордоном, повинна бути зарахована на рахунок підприємця.

Розглянемо особливості отримання коштів у цих випадках.

А. SWIFT-переказ за інвойсом

Для здійснення переказу коштів за системою SWIFT ваш покупець попросить інвойс. Деякі сервіси, що допомагають обслуговувати ваш інтернет-магазин на Etsy чи інших торговельних майданчиках, дозволяють сформувати інвойс прямо в особистому кабінеті користувача.

Обов'язкової затвердженої форми інвойсу немає. Можна обрати довільну форму, зазвичай взірці інвойсів надають клієнтам банки чи сервіси-партнери.

В інвойсі зазначаються його номер і дата, назва та реквізити постачальника, назва платника, номенклатура товарів, їхня ціна та загальна вартість.

Розділ 3. Отримання оплати з-за кордону

Для правильного написання банківських реквізитів вам слід звернутися до банку, в якому відкрито валютний рахунок, і попросити реквізити для інвойсу в доларах або євро.

⚠ Увага. Для різних валют будуть різні банківські реквізити. При невірних чи неповних реквізитах кошти можуть бути не зараховані.

Наводимо приклад оформленого інвойсу:

Petrenko Petr Sodovay 23, apt 345 Kiev, 01483 Ukraine	INVOICE Invoice # 342754 Date: 11/2/2018
--	---

Bill To: Вказуємо реквізити фінансової компанії- представника	Payment instructions: ePayment Card Petrenko Petr Account Number:
---	---

SKU #	Item #	Item description	Amount
5461712	649511277	Titanium Drakkar Pendant * Viking Ship Talisman * Titanium Red Pendant * Dragon Ship Pendant * Norse Ship Necklace * Scandinavi	\$45.59
5475779	649513323	Titanium Viking Pendant * Yggdrasil Odin Amulet * Titanium Nordic Talisman * Rune Necklace * Valknut Protection Symbol Scandina	\$40.08
5482153	593307414	Météorite véritable météorite, tranche de Pallasite, poli gravé tranche cadeau de l'espace, grande Acquisition pour les collect	\$184.18

Subtotal:	\$269.85
Invoice Total:	\$269.85

Коли оплата за інвойсом буде зарахована на ваш валютний рахунок у банку, це буде видно у виписці банку. Банк може вимагати надання копії інвойсу, зазвичай достатньо відправити скан-копію документа через систему «клієнт-банк».

Термін проходження платежу з моменту виставлення інвойсу – декілька днів.

Зверніть увагу, що банківський переказ за системою SWIFT є платним, банк може утримати комісію за переказ коштів.

Б. Переказ за допомогою платіжних сервісів на прикладі сервісу Payoneer

Розглянемо приклад отримання коштів із торговельного майданчика Etsy. При роботі з Etsy Payments виручка зараховується на мультивалютний рахунок у платіжному сервісі Payoneer, з якого також списуються комісії за обслуговування такого рахунку.

Далі підприємець може вивести кошти на рахунок ФОП у ПриватБанку, Монобанку або іншому банку за бажанням.

Приклад із кроками, які потрібно зробити для виведення коштів на рахунок підприємця у ПриватБанку, можна знайти в довіднику «Дія. Бізнес» за посиланням:

<https://business.dia.gov.ua/cases/finansi/ak-pravilno-vivoditi-kosti-z-platformi-payoneer-na-rahunok-fop-u-privatbanku>.

Розділ 3. Отримання оплати з-за кордону

Як підтверджуючі документи ми рекомендуємо підприємцям зберігати інвойси з маркетплейсу та виписки з системи Payoneer, або створювати консолідований інвойс на суму виведених кошів. Виручка, що надійшла на рахунок підприємця з рахунку Payoneer, оподатковується за правилами, встановленими для відповідної групи платника єдиного податку.

Виручка, що не надійшла на рахунок ФОП у межах звітного періоду, не може вважатися доходом ФОП, і буде розглядатися як особистий дохід громадянина з оподаткуванням на загальних підставах.

Цю позицію також підтверджують податкові органи в офіційних роз'ясненнях на сайті ДПС України:

<https://zir.tax.gov.ua/main/bz/view/?src=ques&id=41107>.

The screenshot shows the website of the State Tax Service of Ukraine (DPS). The header includes the logo of the government of Ukraine, the text 'gov.ua Державні сайти України', and the title 'Загальнодоступний інформаційно-довідковий ресурс Державна податкова служба України'. There is a search bar and navigation links. The main content area displays a question and answer. The question is: 'Чи включаються до доходу ФОП – платника ЄП (спрощена система оподаткування) кошти, отримані від нерезидентів за зовнішньоекономічними контрактами на рахунок, відкритий у системах PAYONEER та WISE?'. The answer is: 'Коротка: Якщо кошти, отримані від здійснення зовнішньоекономічної діяльності, зараховані на рахунок, відкритий у системах Payoneer і WISE, та в подальшому перераховуються на рахунки, відкриті у банківських установах в Україні для здійснення підприємницької діяльності, то такі кошти включаються до доходу фізичної особи – підприємця – платника єдиного податку та оподатковуються у порядку, визначеному главою 1 «Спрощена система оподаткування, обліку та звітності» розд. XIV Податкового кодексу України. Разом з тим, якщо зазначені кошти залишаються на кінець звітного податкового періоду на рахунках, відкритих у системах Payoneer та WISE, тобто не зараховуються на рахунки, відкриті у банківських установах України для здійснення підприємницької діяльності, або зараховуються на рахунки в Україні, які відкриті для власних потреб, то такі кошти оподатковуються за правилами, встановленими для платників податків – фізичних осіб.'

Яку суму відображати у складі доходу ФОП з урахуванням списаних комісій сервісів? Адже із виручки за товар вартістю 100 доларів після оплати всіх операційних і комісійних видатків зараховується близько 80 доларів.

На думку податкових органів, у складі доходів підприємця відображається загальна вартість проданого товару, незважаючи на суми вирахуваних комісій. У той же час, відповідно до норм Податкового кодексу України, у дохід включається сума **фактичних надходжень** на рахунок суб'єкта, що працює за спрощеною системою оподаткування. Сумою надходжень вважається сума в гривнях по курсу НБУ станом на день такого фактичного зарахування на банківський рахунок підприємця.

На наш погляд, якщо загальнорічна сума комісій, знятих платформами, не перевищує граничного ліміту незначної суми для валютного нагляду 400 000 грн, то, за аналогією зі SWIFT-переказами, можна врахувати у складі доходу лише суми фактичних надходжень від продажу товарів і послуг в іноземній валюті.

3.3. Права розпорядження власними коштами

Ми виділили це питання в окремий пункт, оскільки воно є важливим для розуміння повної картини роботи бізнес-моделі e-Export.

При отриманні коштів на особистий рахунок громадянин має право як конвертувати їх у гривні, так і зняти готівкою в іноземній валюті.

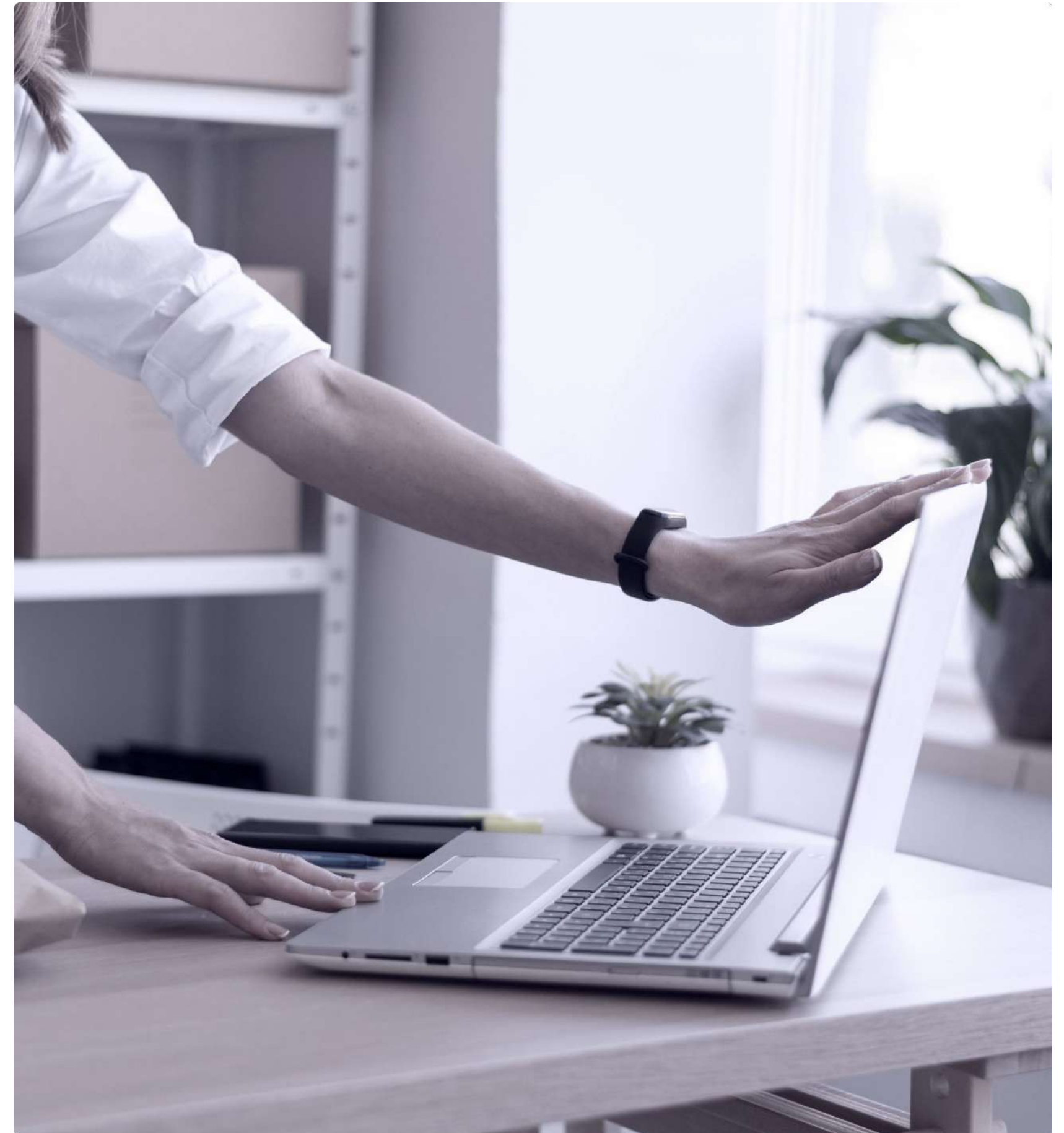
Розділ 3. Отримання оплати з-за кордону

Проте фізична особа-підприємець не має такої свободи у розпорядженні коштами на підприємницькому рахунку в Україні. Згідно з вимогами Закону України «Про валюту та валютні операції», кошти на рахунку в іноземній валюті можуть бути використані лише для конвертації в національну валюту і подальшого зняття коштів у гривнях або для переказу за кордон для виконання імпортової операції. Скористатися валютою як чистим доходом підприємця не можна, оскільки валютою платежу в Україні є гривня.

Що стосується використання іноземної валюти, яка надійшла на рахунок підприємця за кордоном, такі обмеження в цьому випадку не діють, кошти можна знімати у валюті іноземної держави. Можуть існувати певні умови місцевого законодавства країни, у якій ви відкрили рахунок. Про це ви можете дізнатися в іноземному банку.

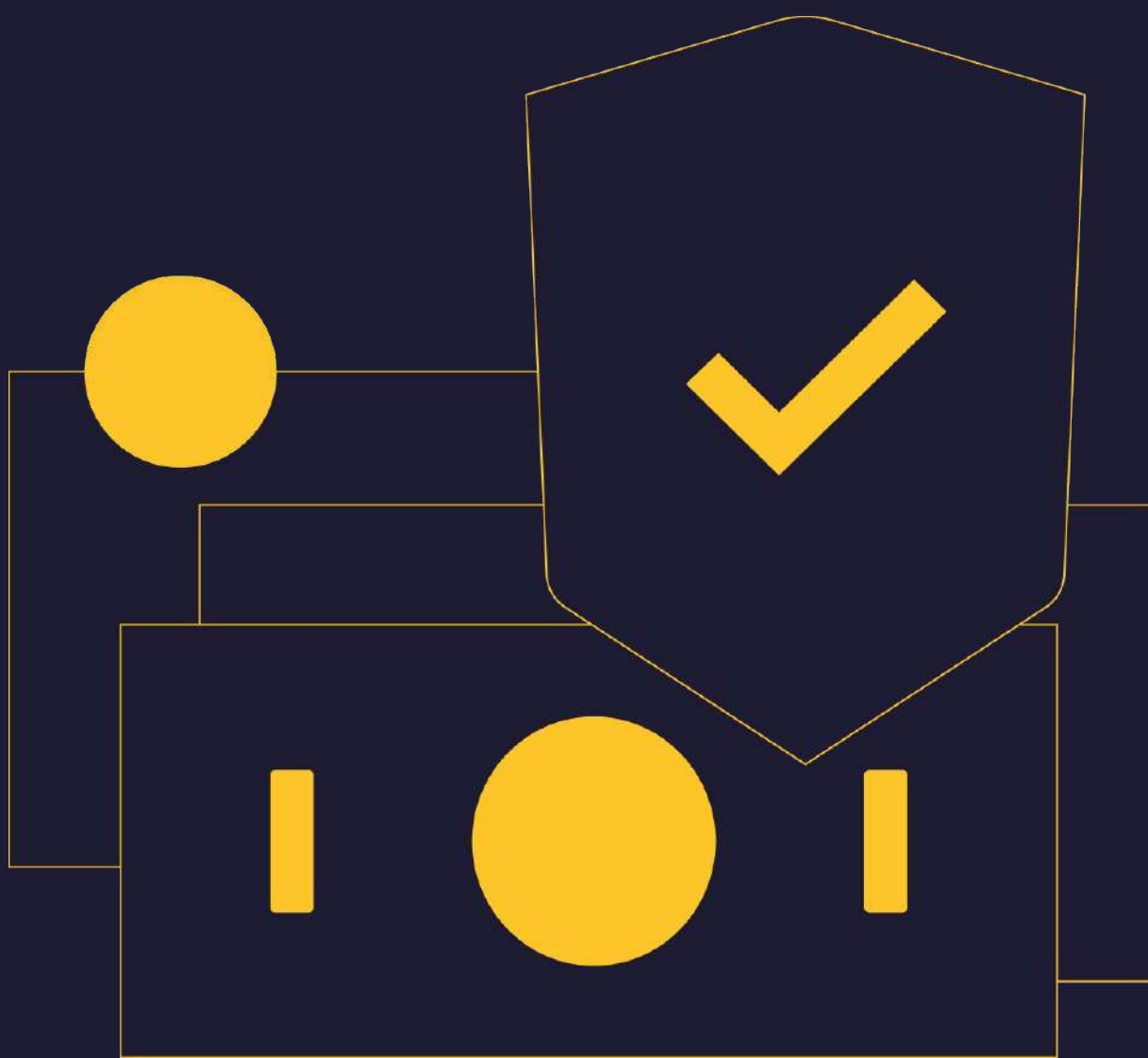
Резюме розділу 3

У цьому розділі ми розглянули основні форми отримання оплати підприємцями при здійсненні діяльності з е-Export: SWIFT-переказ та використання міжнародних платіжних систем, а також особливості використання коштів з рахунку.

Розділ 4

Фінансовий моніторинг операцій з надходження коштів при веденні e-Export-бізнесу

Контроль та фінансовий моніторинг операцій з e-Export

Згідно з діючим законодавством з питань фінансового моніторингу, обслуговуючий клієнта банк виконує не тільки функції валютного нагляду, але й функції первинного суб'єкта фінансового моніторингу. Проте не підлягають фінансовому моніторингу операції, пов'язані з імпортом та експортом товару в межах так званої незначної суми. Згідно з редакцією Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» від 28 квітня 2020 року, ця сума складає 400 000 грн. У Законі йдеться про суму однієї операції. Проте слід мати на увазі, що банк також вивчає типологію операцій по рахунку клієнта і може скерувати вам запит із проханням пояснити свою діяльність і походження коштів.

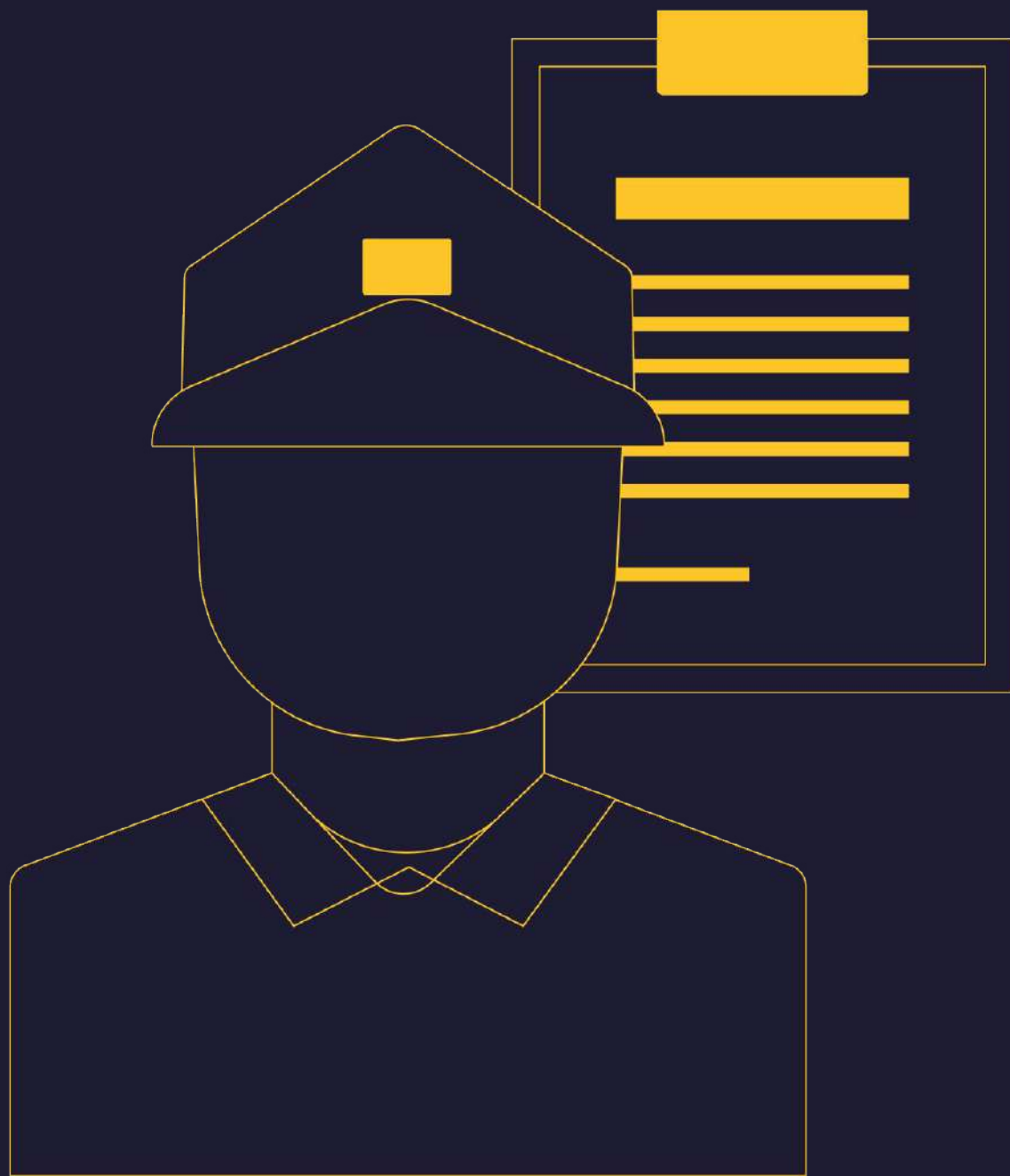
Тому, щоб уникнути ризиків блокування рахунків чи відповідальності за несплату податків, ми рекомендуємо вести регулярну підприємницьку діяльність через рахунки підприємця, а не власні поточні рахунки.

Резюме розділу 4

У цьому розділі ми коротко зазначили особливості системи фінансового моніторингу під час здійснення операцій з e-Export.

Розділ 5

Оподаткування доходів громадян і суб'єктів підприємницької діяльності

У цьому розділі ми розглянемо базові відомості з оподаткування доходів громадян і суб'єктів господарювання (ФОП).

5.1. Базові відомості з оподаткування доходів громадян

У випадку, якщо громадянин отримує дохід від e-Commerce із джерелом походження з-за кордону, він зобов'язаний самостійно задекларувати ці доходи у річній податковій декларації та сплатити податки: податок з доходів фізичних осіб за ставкою 18% та військовий збір 1,5%.

Термін декларування цих доходів – до 30 квітня року, наступного за отриманням доходів.

Відповідальність за подання (чи неподання) такої декларації, а також достовірність даних, які у ній зазначені, несе сам громадянин.

Зверніть увагу, що український банк, на рахунок у якому вам надходять кошти, не передає інформацію про рух коштів на вашому рахунку до податкових органів. Але як суб'єкт первинного фінансового моніторингу, банк має право поставити вам запитання щодо зарахованих сум та попросити надати банку податкову декларацію про майновий стан і доходи.

5.2. Базові відомості з оподаткування суб'єктів господарської діяльності

Перш за все, ми висвітлимо умови оподаткування доходів фізичних осіб-підприємців, що обрали спрощену систему оподаткування. Це питання ми вже зачіпали у пункті про вибір системи оподаткування. Зупинимося на цьому детальніше.

Розділ 5. Оподаткування доходів громадян і суб'єктів підприємницької діяльності

Щороку, при зміні розміру мінімальної зарплати на 1 січня, зростають також граничні суми доходу платників єдиного податку. ФОП другої групи має право отримати дохід (виручку) в межах 834 розмірів мінімальної заробітної плати на цей рік, а ФОП третьої групи – в межах 1167 розмірів мінімальної заробітної плати (МЗП).

Наводимо невелику таблицю з урахуванням внесених змін.

Єдиний соціальний внесок підприємець сплачує в розмірі мінімального внеску для застрахованої особи, яка визначається як 22% від мінімальної заробітної плати.

Зазначені в таблиці дані актуальні на 2024 рік.

Група єдиного податку	Граничний розмір доходу на рік	Сума/ставка єдиного податку	Сума ЄСВ за місяць, грн (на сьогоднішній день сплачується добровільно)
II група	5 921 400 грн (834 МЗП)	1420 грн (20% МЗП)	з 01.01.2024 – 1562 грн
III група	8 295 700 грн (1167 МЗП)	5 % без ПДВ	з 01.04.2024 – 1760 грн

5.3. Терміни складання звітності, її подання

Фізична особа-підприємець **другої групи** єдиного податку **подає один річний звіт**, декларацію з єдиного податку, додатком до якої є звіт з єдиного соціального внеску. Якщо підприємець не сплачує ЄСВ, додаток не подається.

Декларацію платника єдиного податку другої групи слід подати у строк 60 днів після закінчення звітного року, тобто до 1 березня.

Фізична особа-підприємець **третьої групи** єдиного податку звітує **щоквартально**, подає декларацію платника єдиного податку, що складається наростаючим підсумком.

Декларацію платника єдиного податку третьої групи слід подати у строк 40 днів після закінчення звітного кварталу, тобто до 9 травня, 9 серпня, 9 листопада і 9 лютого відповідно.

Оскільки при реєстрації підприємцем ви вже отримали ключ електронного цифрового підпису, зазначені звіти можна подати онлайн через кабінет платника податку. Посилання на сторінку кабінету: <https://cabinet.tax.gov.ua/>.

У меню в кабінеті платника податку є готові звітні форми для заповнення, які слід підписати ключем ЕЦП для відправлення до податкового органу. Коли прийде квитанція №2, що підтверджує прийняття звіту без помилок, звітність є поданою.

Якщо складання і заповнення декларацій є для вас занадто складним завданням, можна звернутися до бухгалтера, який у цьому допоможе.

5.4. Строки сплати податків, штрафні санкції за несвоєчасну оплату

Фізична особа-підприємець **другої групи** єдиного податку перераховує єдиний податок авансовим внеском не пізніше **20 числа** (включно)

Розділ 5. Оподаткування доходів громадян і суб'єктів підприємницької діяльності

поточного місяця. Можна сплатити єдиний податок за весь податковий (звітний) період (квартал, рік), але не більш ніж до кінця поточного звітного року.

Фізична особа-підприємець **третьої групи** єдиного податку сплачує єдиний податок протягом **10 календарних днів** після граничного строку подання податкової декларації за податковий (звітний) квартал.

Несвоєчасна сплата податків передбачає штрафні санкції:

За несвоєчасну сплату єдиного податку ФОП другої групи сплачують штраф у розмірі 50% ставки єдиного податку.

Розмір штрафу за несвоєчасну сплату єдиного податку для ФОП третьої групи залежить від строку затримки сплати єдиного податку:

- якщо менше 30 днів – штраф у розмірі 10% від суми боргу;
- якщо більше 30 днів – штраф у розмірі 20% від суми боргу.

Крім штрафу, при несвоєчасній сплаті податків також може бути нарахована пеня.

Також можуть бути й інші наслідки за прострочення сплати податків.

Податковим кодексом передбачено, що за наявності податкового боргу, тобто недоплати податку, на кожне 1-е число місяця протягом двох послідовних кварталів платник податку зобов'язаний перейти на загальну систему оподаткування, і податковий орган має право анулювати підприємцеві його статус платника єдиного податку.

Тому важливо дотримуватися податкової дисципліни.

⚠ Важливо! Тимчасово, під час дії воєнного стану на території України, штрафні санкції за несвоєчасну сплату єдиного податку не застосовуються, а також не відбувається анулювання статусу платника єдиного податку за наявності податкового боргу.

5.5. Документація, яку потрібно надати для податкової перевірки

Податковим законодавством передбачено, що при проведенні перевірки податковий орган зобов'язаний виконати перерахунок бази оподаткування і визначити суму податку, яка підлягала сплаті до бюджету. Тобто якщо при складанні звітності до декларації потрапили не всі надходження, це може бути виявлено.

Які документи вимагатиме інспектор податкової служби при перевірці?

- Виписки за рахунками підприємця в усіх валютах за весь період перевірки.
- Інвойси, документи про відправку, пересилання товарів.
- Книга обліку доходів підприємця, якщо вона ведеться, чи інший формат обліку доходів, який обраний підприємцем добровільно.

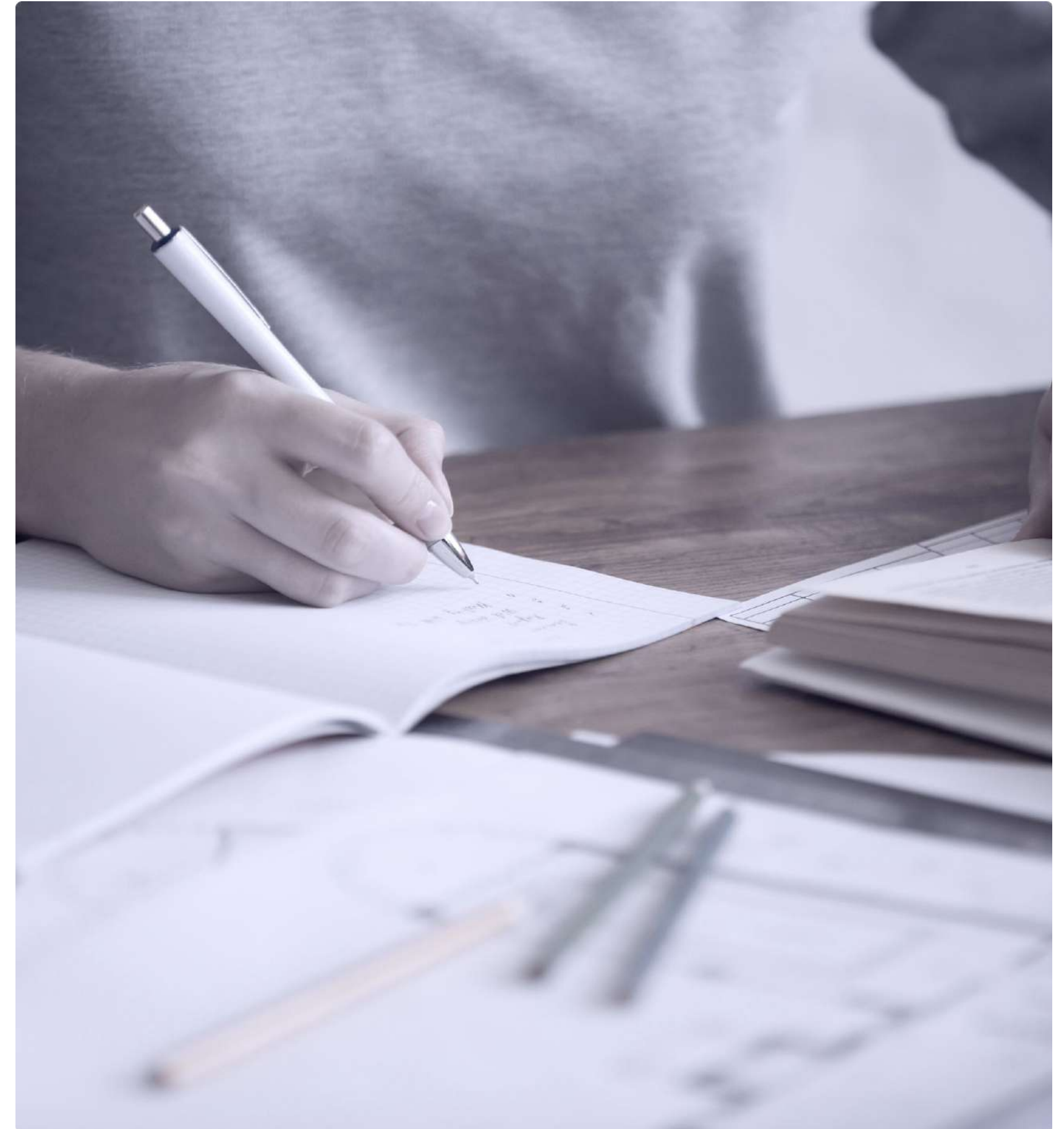
Книга обліку доходів для ФОП ведеться за бажанням. Для підрахунку доходів, що відображені у звітності, можна використовувати таблицю в Ексел чи просто записи у файлі чи на аркуші паперу, як зручно підприємцю.

Розділ 5. Оподаткування доходів громадян і суб'єктів підприємницької діяльності

Слід пам'ятати, що кошти, які надійшли на рахунок в іноземній валюті, враховуються у складі доходів за курсом Національного банку України на дату фактичного надходження на рахунок.

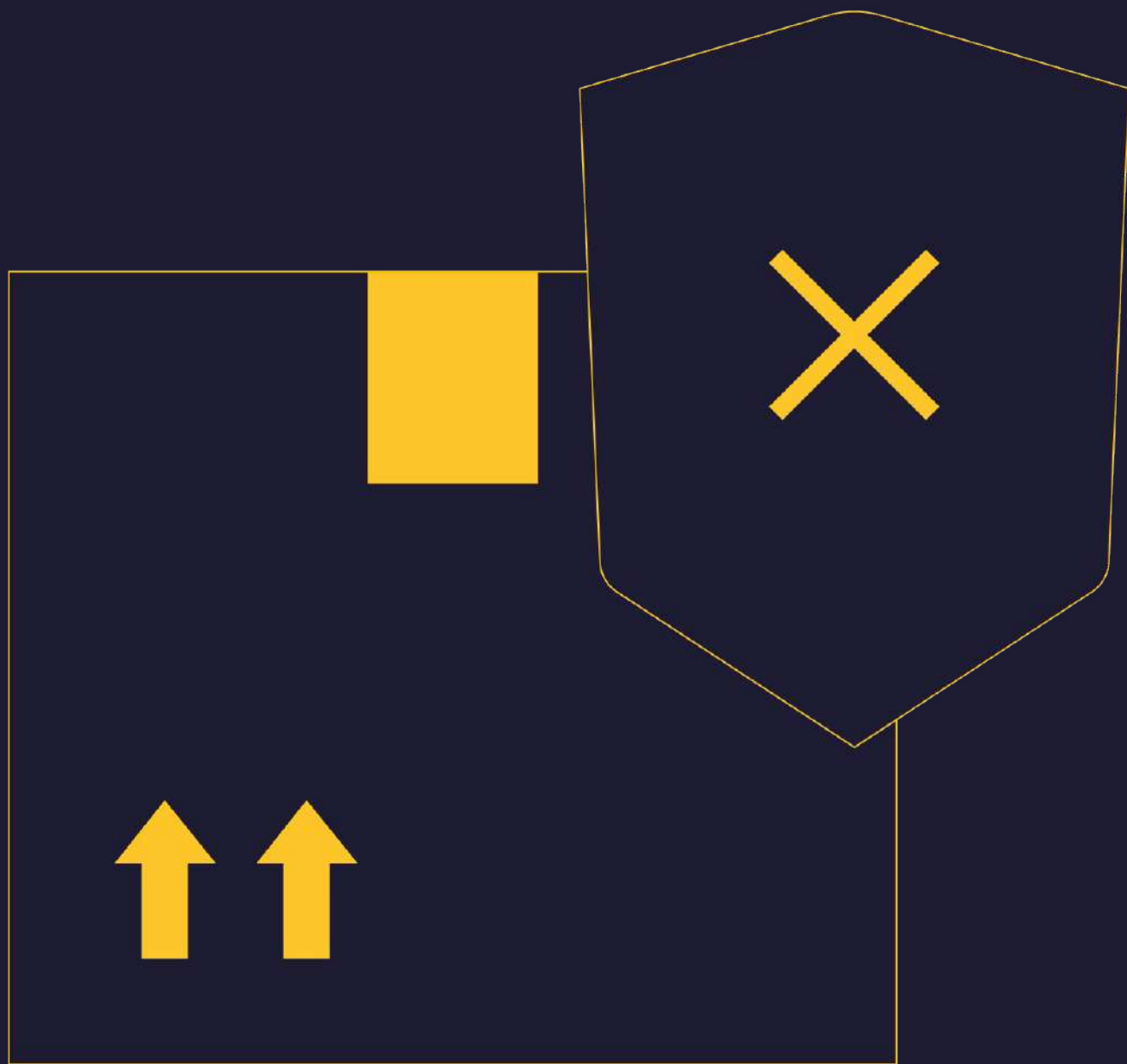
Резюме розділу 5

У цьому розділі ми розглянули важливі питання обліку та оподаткування для підприємців, що здійснюють діяльність з e-Export.

Розділ 6

Помилки при роботі в е-Export-бізнесі

На жаль, трапляються ситуації, коли підприємець веде діяльність з помилками. Деякі помилки не є дуже серйозними, проте варто знати не тільки як правильно працювати, але й як неправильно. Розглянемо випадки, які найчастіше трапляються на практиці.

6.1. Прийняття коштів на особисту картку і відправлення товарів у статусі підприємця

Найпростіший спосіб отримання коштів за проданих за схемою е-Export товар – це зарахування їх на особисту картку. Деякі закордонні банки чи фінансові сервіси навіть емітують віртуальні карти чи відкривають карти приватним особам саме для е-Commerce торгівлі.

При цьому відправлення товару підприємець здійснює офіційно, зазначаючи, що він є суб'єктом господарювання.

При такій організації роботи діяльність підприємця виглядає так, що відправлення товару є, а виручка за них не надходить.

Це неправильно.

Здійснені відправлення повинні бути оплачені клієнтами і кошти повинні надходити на рахунок підприємця.

Якщо з якихось причин це неможливо, відправлення варто робити від фізичної особи. Про особливості оподаткування доходів у цьому випадку ми говорили вище, у пункті 1 розділу 5 «Оподаткування доходів громадян і суб'єктів підприємницької діяльності».

Розділ 6. Помилки при роботі в e-Export-бізнесі

6.2. Порушення в оформленні відправлень, зазначення типу «подарунок» та інше

Може трапитися й протилежна ситуація, коли кошти за товар, реалізований за кордон, надходять на підприємницький рахунок, а відправлення здійснюються фізичною особою за заниженою вартістю, іноді навіть з найменуванням «подарунок», а не «продаж товару». Це також є помилкою. Правильно відправляти товар з дотриманням вимог, перерахованих у **розділі 2**.

За документами підприємця робота виглядатиме так, ніби кошти за товар надходять, а його пересилання не відбувається. Варто дотримуватися правильної моделі ведення бізнесу.

6.3. Інші типові помилки в e-Export-бізнесі

Загалом, аналізуючи практику, можемо підсумувати, що помилки в роботі підприємців з e Export лежать у площині приховування реальних сум виручки та реальних обсягів реалізації товарів.

Причиною цього вбачається недостатня обізнаність підприємців у питаннях оподаткування, а також відсутність простих відповідей на більшість запитань щодо специфіки такої діяльності.

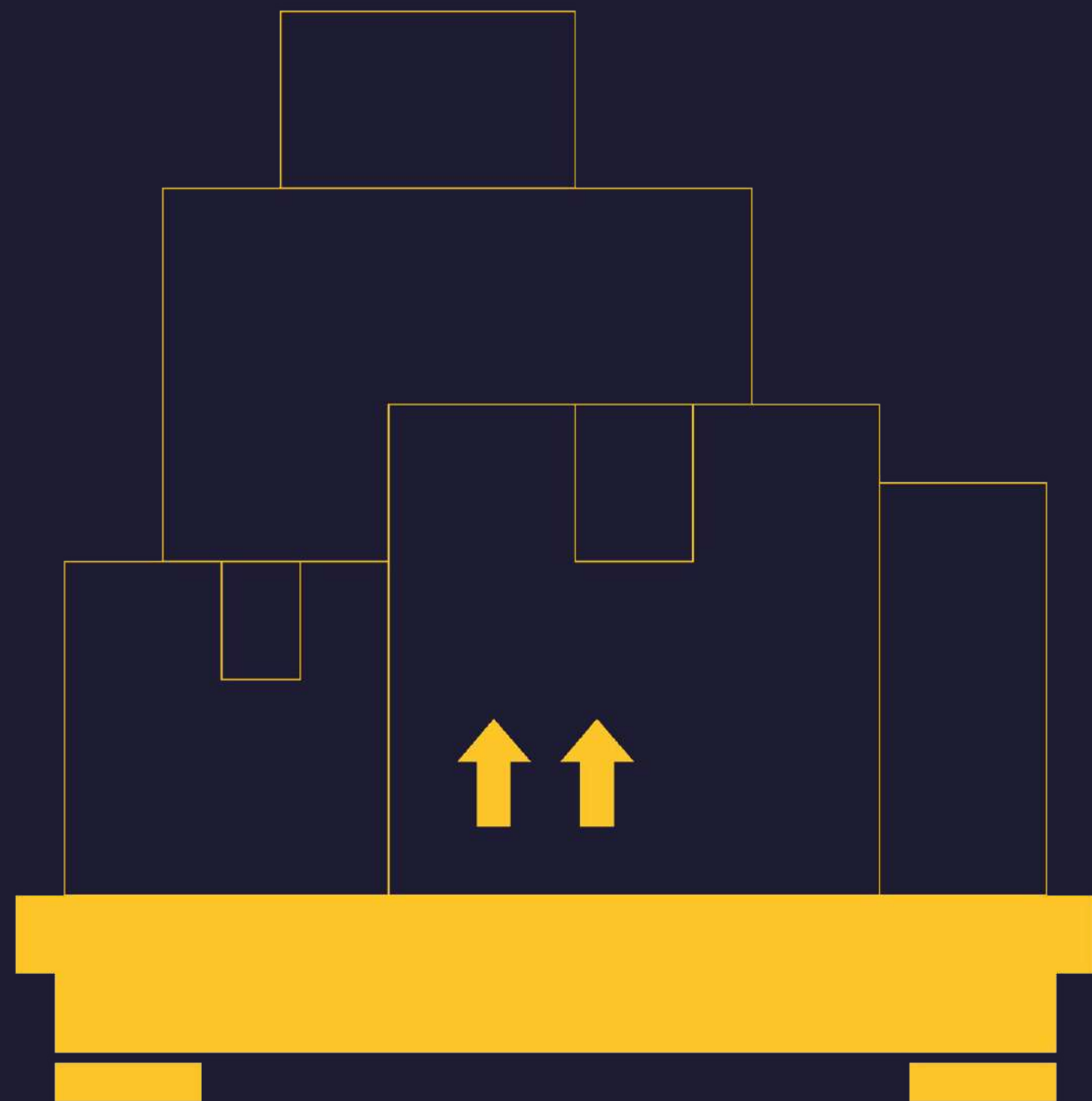
Ознайомлення з правильною моделлю організації підприємницької діяльності буде кроком до спрощення переходу до зареєстрованої підприємницької діяльності.

Резюме розділу 6

У цьому розділі ми розглянули типові помилки в роботі з e-Export і дали рекомендації з їх усунення.

Розділ 7

Резюме щодо ведення діяльності з e-Export

Підсумовуючи викладене, хочемо додати таке.

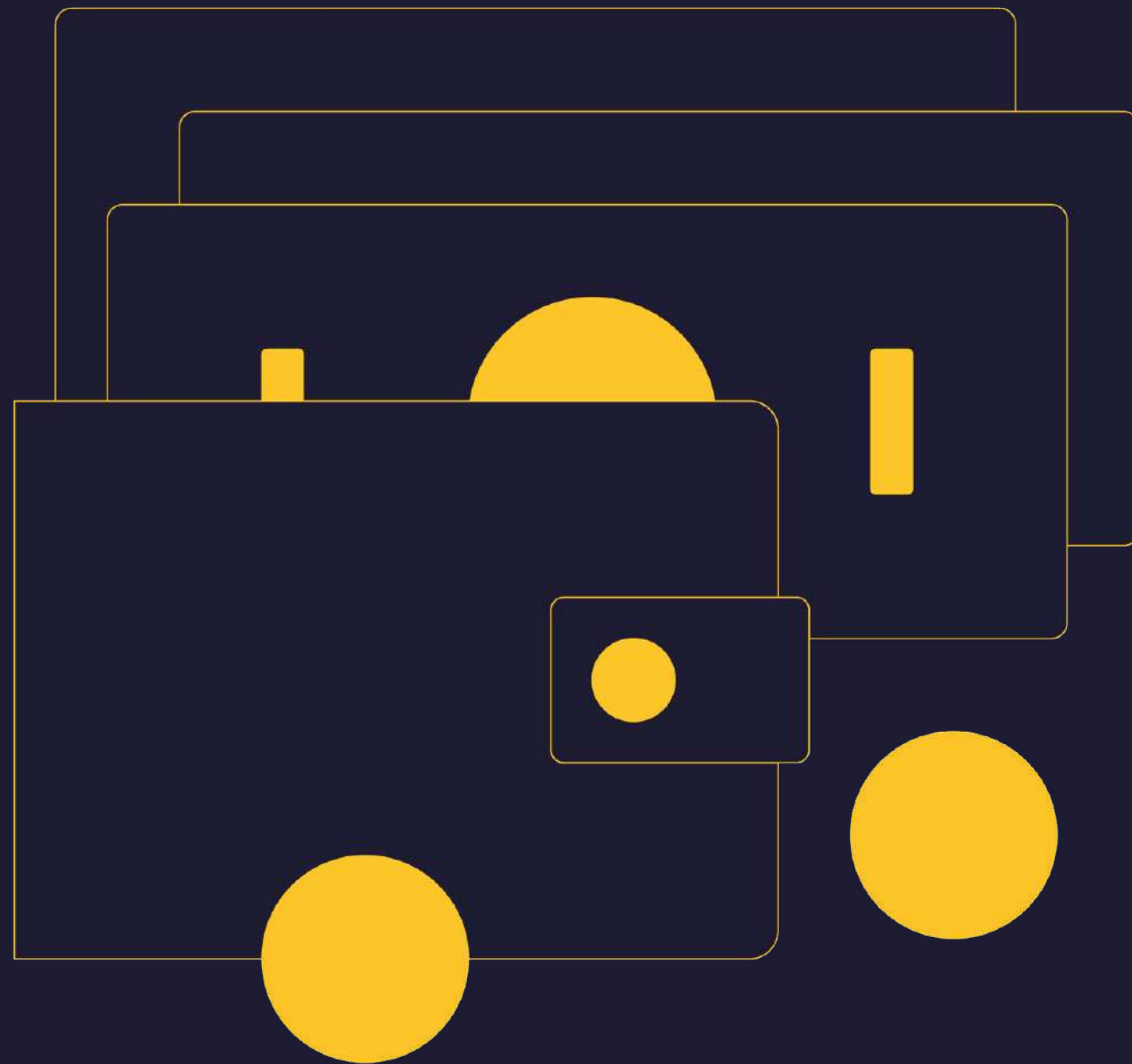
Перелічені кроки можуть здатися складними підприємцю, непідготовленому з юридичних, митних чи бухгалтерських питань. Насправді все не так складно.

Дозволимо собі дати одну пораду: займайтеся творчістю. Реалізуйте свої таланти у хендмейд-виробах, які безперечно знайдуть своїх покупців в усіх куточках світу.

А команда експертів та консультантів з усіх питань завжди готова буде вам допомогти.

Розділ 8

Гранти від держави на старт чи розвиток бізнесу

8.1. Гранти на власну справу

Грантова програма «Власна Справа» від Міністерства економіки України – частина урядової програми «єРобота» та дієва підтримка мікро- та малого бізнесу. Програма була запущена Урядом у липні 2022 року. «Власна Справа» – це можливість отримати до 250 тисяч гривень та створити чи розширити власний бізнес.

Доступні можливості:

- до 150 тис. грн, з подальшим створенням 1 робочого місця.
- до 250 тис. грн, з подальшим створенням 2 робочих місць.

Хто може отримати грант:

- Фізична особа-підприємець.
- Фізична особа з досвідом чи без досвіду підприємницької діяльності.

Умови отримання гранту:

- Створити необхідну кількість робочих місць.
- Сплачувати податки та збори до бюджету (за себе та найманих працівників).
- Використовувати кошти у передбачених бізнес-планом напрямках.

Порядок отримання гранту

Розділ 8. Гранти від держави на старт чи розвиток бізнесу

Кошти можна витратити на придбання обладнання, закупівлю сировини, сплату оренди, послуги маркетингу та реклами, комерційної концесії, лізингу, а також придбання франшизи.

Дізнатись більше про програму та подати заявку

8.2. Гранти для ветеранів та другого з подружжя

Гранти для ветеранів та другого з подружжя - окремий напрямок грантової програми «Власна Справа» та дієва підтримка для наших захисників, захисниць та їх родин.

Доступні можливості:

- до 250 тис. грн, з подальшим створенням 1 робочого місця.
- до 500 тис. грн, з подальшим створенням 2 робочих місць.
- до 1 млн грн, з подальшим створенням 4 робочих місць (лише для УБД/ОІВВ, які мають статус ФОП, створений не менше 36 місяців до моменту подання заяви на отримання гранту).

Хто може отримати грант:

- Учасник бойових дій/особа з інвалідністю внаслідок війни (УБД/ОІВВ).
- Чоловік чи дружина учасника бойових дій/особи з інвалідністю внаслідок війни (УБД/ОІВВ).

Умови отримання гранту:

- Створити необхідну кількість робочих місць.
- Сплачувати податки та збори до бюджету (за себе та найманих працівників).
- Використовувати кошти у передбачених бізнес-планом напрямках.

Порядок отримання гранту

Кошти можна витратити на придбання обладнання, закупівлю сировини, сплату оренди, послуги маркетингу та реклами, комерційної концесії, лізингу, а також придбання франшизи.

Дізнатись більше про програму:

Проект реалізується за допомогою

«КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНА
ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ»

Програма **USAID «Конкурентоспроможна економіка України»** (КЕУ) підтримує український бізнес з метою підвищення їхньої конкурентоспроможності на внутрішньому ринку України та на міжнародних ринках, допомагає в розбудові спрощеного та прозорого бізнес-клімату, а також сприяє формуванню ефективної торгової політики, щоб забезпечити МСП можливістю скористатись перевагами від міжнародної торгівлі.

Укрпошта — єдиний національний оператор поштового зв'язку України, що має найбільшу мережу відділень — понад 11 тис. — що забезпечують покриття 100% населених пунктів України. Компанія надає більше 50 різних послуг для приватних осіб та корпоративних клієнтів у сферах логістики, фінансів, торгівлі та поштового зв'язку. Команда Укрпошти складається з понад 65 тис. співробітників. Укрпошта бере активну участь у роботі міжнародних організацій: Всесвітнього поштового союзу, Асоціації PostEurop, Регіональної співдружності у галузі зв'язку.

E.c.consulting

Авторка довідника:
Олександра Томашевська
CEO ТОВ «Е. С. Консалтинг», податковий консультант, експерт у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

at@eccs.com.ua

eccs.com.ua

facebook.com/E.C.Consalting

